

Drugi teorijski razgovori o javnoj upravi

UDK 340.11(047.3)

Gost predavač drugih teorijskih razgovora o javnoj upravi u organizaciji Instituta za javnu upravu, koji su se održali 26. lipnja 2014. u prostorijama Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, bio je prof. dr. sc. Duško Sekulić s Katedre za sociologiju Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu koji je okupljenim doktorandima i drugim zainteresiranima održao predavanje na temu *Testiranje teorija: mjerenje i istraživanje*. Moderatorica tribine bila je izv. prof. dr. sc. Gordana Marčetić s Katedre za upravnu znanost Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, voditeljica ove znanstvene aktivnosti Instituta za javnu upravu.

Uvod u predavanje o osnovama strategija i uz njih vezane tehnike istraživanja te problemima i najčešćim pogreškama u istraživanjima društvenih znanosti profesor Sekulić otpočeo je prikazom vrsta istraživanja s obzirom na stupanj njihove kompleksnosti: deskriptivno istraživanje (čiji je cilj detaljan opis nekog fenomena i koji predstavlja prvi korak prema teoretskom istraživanju), istraživanja s ciljem utvrđivanja nekog obrasca (koje osim deskriptivnog elementa sadržava i usmjerenje na utvrđivanje neke relacije), istraživanja kojima se rafinira određena teorija (nalaz se stavlja u odnos s teorijskim okvirom) i evaluativnog istraživanja (čiji je cilj utvrđenje je li se deklarirani cilj nekog programa ostvario). Strategije istraživanja povezuju cilj istraživanja s istraživačkom metodom i mogu se klasificirati na kvalitativne (dubinska analiza malog broja slučajeva), kvantitativne (analiza atributa i njihove relacije kroz veći broj slučajeva) i komparativne (analiza različitosti koja postoji kroz nekoliko slučajeva). Jezik društvenih istraživanja su varijable koje mogu biti konstantne (takve da ne mijenjaju vrijednost) i varijabilne (takve da mijenjaju vrijednost), pri čemu je zbog značenja usporedbe u društvenim znanostima veći interes za potonje. Profesor Sekulić usredotočio se potom na objašnjenje pojma uzročnosti (takvog odnosa između dviju pojava kod kojeg prva pojava utječe na to da se pojavi ili intenzivira druga pojava), a osobito je upozorio na opas-

nost od tzv. spuriozne korelacije kod koje između dviju varijabli postoji samo prividna uzročnost jer su obje u korelaciji s trećom, zajedničkom varijablom. Kriterijima uzročno-posljedične veze odredio je vremenski redoslijed pojava, zajedničko variranje pojava i nespurioznost. Na temelju širokog kruga primjera objasnio je osnovne značajke i probleme osnovnih tehnika istraživanja: eksperimenta (kod kojeg istraživač na temelju slučajnog odabira putem kojeg se druge varijable jednako distribuiraju formira dvije grupe: eksperimentalnu i kontrolnu te manipulirajući nezavisnom varijablom dolazi do rezultata), ankete (koja počiva na analizi stavova šireg kruga ispitanika, pri čemu je ključan ispravan odabir reprezentativnog uzorka te oprezno formuliranje pitanja imajući u vidu učinak konteksta i ulogu riječi), promatranja (koje može biti klasično ili sa sudjelovanjem kada se postavlja pitanje etičnosti istraživanja) i analize postojećih dokumenata (u obliku analize sadržaja ili analize povijesnih dokumenata).

Zaključci i primjedbe ovog vrlo plodonosnog interaktivnog predavanja bili su sljedeći: svako istraživanje u društvenim znanostima potvrđuje samo jedan segment teorije čineći je vjerojatnijom, pri čemu je bitno da za objašnjenje neke društvene pojave nema boljeg alternativnog objašnjenja; istraživanja u društvenim znanostima ograničenog su dosega; odabir metode istraživanja proizlazi iz samog istraživačkog problema; samoselekcionirana grupa pogubna je za istraživanje; brojevi do kojih je istraživač došao sami po sebi ne znače ništa; veličina reprezentativnog uzorka nije u korelaciji s veličinom objekta koji se istražuje.

*Iva Lopižić**

* Iva Lopižić, asistentica na Katedri za upravnu znanost Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (assistant at the Chair of Administrative Science, Faculty of Law, University of Zagreb, e-mail: iva.lopizic@pravo.hr)